# Jona

## de rechtvaardige

# Jona

## de rechtvaardige

Paul van der Loo

Schrijver: Paul van der Loo
Coverontwerp *'Wat weegt zwaarder? Recht of genade?'* getekend door Hadassa van der Loo
ISBN: 9789403716077
© Paul van der Loo

Voor T…,

Wat je in ons leven teweeg hebt gebracht was onrecht. Je bent je rechtvaardige straf ontlopen. Dat maakte het onrecht zwaarder, maar door het schrijven van dit verhaal werd ik er bij bepaald dat ik hetzelfde moet doen naar jou als Jona naar Ninevé: vertellen dat als je tot inkeer komt, God je wil vergeven. Mocht je dit ooit lezen, dan wil ik je zeggen dat ik je dan ook vergeef.

Paul

Voor de lezer…

Waarschijnlijk heb jij in jouw leven ook onrecht ervaren. Hoe ga jij daar mee om? In het verhaal van Jona in de Bijbel las ik de worsteling die hij zal hebben gehad met het onrecht wat zijn volk was aangedaan. En de worsteling die hij had met Gods genade voor de onrechtvaardigen. Jona's reactie en gedrag zijn herkenbaar, begrijpelijk en confronterend. Dat heb ik in mijn verhaal over Jona naar voren willen brengen. Of wel; ik wilde Jona recht doen! En ik hoop dat dit verhaal jou helpt om te gaan met het onrecht wat jou is aangedaan.

Om nog meer mensen recht te kunnen doen zijn de royalty's van dit boek voor het werk van **International Justice Mission**[1]. Een organisatie die zich met hart en ziel inzet voor het doen van recht aan mensen in verdrukking.

Achterin vind je een toelichting op het verhaal met meer informatie en waarom ik bepaalde zaken zo heb beschreven. Daarna staat een overzicht van woorden uit het verhaal die misschien wat verduidelijking nodig hebben. En tot slot staan er vragen om zelf over na te denken of voor in een gespreksgroep.

Veel leesplezier!

[1] https://www.ijmnl.org

# Proloog

(Lebo-Hamat, Noordoost Israël, 773 v. Chr.)

Jona keek vanaf de heuveltop over de legers die zich tegenover elkaar hadden opgesteld. De strijd kon elk moment losbarsten. Jona voelde de spanning. Niet wie er zou winnen. Dat stond al vast. Hij was meer bezig met de gedachte hoe Adonai koning Jerobeam de overwinning kon geven, ondanks dat de koning zich niet bepaald rechtvaardig had gedragen.

Jerobeam was een sterke koning, dat wel, maar hij hield zich niet zo nauw aan de geboden van Adonai. Meer niet dan wel, dacht Jona met gemengde gevoelens. Jerobeam had er wel voor gezorgd dat het materieel goed ging in Israël. Geestelijk gezien was dat het tegenoverstelde. De afgoden kregen de eer van alle voorspoed. Niet Adonai. Dat botste met Jona's sterke rechtvaardigheidsgevoel.

Dus toen Adonai Jona had opdragen om naar Jerobeam te gaan en te profeteren dat de koning het gebied tot aan Lebo-Hamat zou heroveren, was Jona behoorlijk verbaasd geweest. Hij kon niet bevatten dat Adonai door iemand heen kon werken die andere goden diende. Jerobeam was niet minder verbaasd, maar dat was meer omdat hij eens een positieve profetie te horen kreeg.

Jona was er wel blij mee dat zijn volk dit gebied terug zou krijgen, dat onder koning Salomo aan Israël toebehoorde. Meerdere volken hadden het gebied al bezet, mede als gevolg van Israëls ongehoorzaamheid en afgoderij. Daarom verbaasde het Jona zo. Zou Adonai hiermee duidelijk willen maken dat Hij zijn hele volk, en het land, weer zou herstellen? Jona begreep het niet. Het ging zó in tegen Adonai's werkwijze.

Als het volk Israël zich aan zijn geboden hield werd het gezegend en ging het voorspoedig. Week men daarvan af en ging men afgoden dienen, dan werden ze aangevallen door andere volken of volgde een andere maatregel. Niet fijn, wel rechtvaardig, vond Jona. Nu leek het omgekeerd.

Hoe het ook was, Jerobeam zou koning Hadianoe van Aram-Damascus gaan verslaan. Heel verwonderlijk was dit ook weer niet want deze koning was net door de Assyriërs verslagen en verzwakt

achtergelaten. Nee, als Jona had mogen profeteren dat Jerobeam de Assyriërs zou verslaan, dat zou pas een groot wonder zijn!

Het Assyrische volk stond erom bekend uitermate wreed en meedogenloos te zijn. Als je in hun handen viel hoefde je niet op genade te rekenen. Alleen als je je aan hen onderwierp kon je het er levend vanaf brengen. Maar dan was je wel voor altijd schatplichtig aan hen en verplicht om grote gedeelten van je oogst af te dragen.

Jona kreeg bijna medelijden met koning Hadianoe, maar hij was blij dat Israël recht gedaan werd en het beloofde land terugkreeg. Hij schoof zijn medelijden aan de kant en richtte zich weer op het mooie vooruitzicht.

Even keek hij opzij naar Jerobeam, die vanaf zijn paard over zijn troepen uitkeek en zijn legeraanvoerders de laatste bevelen gaf. Zou hij Adonai de eer van de overwinning geven? Of misschien zelfs zich weer met heel zijn hart tot Adonai keren? Jona vroeg het zich ernstig af. Dat Jerobeam de overwinning zou halen door Adonai, zou hem in ieder geval tot nadenken moeten stemmen... Maar Jona kende Jerobeam ondertussen wel beter. Deze koning was zeer ingenomen met zichzelf en dat Adonai hem de overwinning zou geven zou hem waarschijnlijk alleen maar bevestigen in zijn overtuiging dat hij een goede koning was. Adonai zegende hem immers?

Dat het Adonai juist erom ging zijn volk Israël te helpen en te beschermen, zou Jerobeam niet uitmaken. Die was vooral geïnteresseerd in zijn eigen voorspoed en die van zijn naaste omgeving.

Luid schalden de ramshoorns. De twee legermachten stormden direct op elkaar af, pijlen vlogen door de lucht en in de frontlinie hakten strijders met zwaarden op elkaar in. De kreten klonken van beide kanten, maar al gauw overstemden de overwinningskreten van de Israëlieten.

Eindelijk gerechtigheid, dacht Jona. Het volk Israël had al zo vaak moeten lijden onder de aanvallen en overheersing van andere volken dat het niet meer dan rechtvaardig was dat Israël deze overwinning zou behalen.

Jona keek bijna met plezier toe hoe de Arameeërs door de Israëliërs gedood werden. Adonai zag weer om naar zijn volk en dat bevredigde Jona's rechtvaardigheidsgevoel enorm.

Er bleven steeds meer lijken van Arameeërs achter op het slagveld. Daartussen liepen Israëlische strijders die keken of er nog iets van

waarde te halen viel. Jona gaf ze geen ongelijk. Hoeveel hadden anderen niet van de Israëlieten gestolen?

Hij keek opzij naar Jerobeam, die op zijn paard zat te genieten van de overwinning. Om hem heen stonden zijn legeraanvoerders die hem het ene na het andere compliment gaven. Jerobeam glom van trots.

Even keek hij opzij naar Jona, maar hij zei niets. Geen woord van dankbaarheid voor Adonai. Eerder trots. Hij trok aan de teugels van zijn paard, dat steigerde. Hij liet het keren en reed weg, richting de ondergaande zon.

Jona was benieuwd welke god Jerobeam een dankoffer zou gaan brengen, als hij dat al deed. Waarschijnlijk zou hij alleen zichzelf eren.

Jona draaide zich ook om en liep de heuvel af, op zoek naar een slaapplaats. Hij had gemengde gevoelens. Hij vond het niet terecht dat Adonai geen recht gedaan werd, door hem te eren voor de overwinning. Aan de andere kant: Israël was recht gedaan, het land van Lebo-Hamat in het noorden tot de zoutzee in het zuiden was weer onder haar eigen heerschappij. Dat was rechtvaardig.

Bovendien was zijn profetie uitgekomen en daarmee was zijn status als profeet bevestigd. Hij moest er niet aan denken dat dat niet zou zijn gebeurd. Dan zou hij niet alleen de spot van zijn volksgenoten over zich afroepen, maar ook door de andere profeten worden geminacht. En daar moest hij niet aan denken. Een profeet van wie de profetieën niet uitkomen, is immers een valse profeet, aldus de woorden van Adonai.

# Hoofdstuk 1

(Hatarikka, Noordwest Syrië, 765 v. Chr.)

Pijlen vlogen door de lucht, speren werden meedogenloos in lichamen gestoken en zwaarden maakten diepe wonden. De strijd was in volle gang en Asjurdan zag hoe zijn manschappen de Arameeërs in het nauw drongen. Het was zijn zesde veldtocht sinds hij de macht van zijn broer Salmanasser had overgenomen. Hij had de kunst van hem en zijn vader afgekeken en dat had resultaat opgeleverd. Dat en de keiharde training die hij van jongs af had gekregen.

Elk jaar waarin hij de strijd had aangebonden met omringende volken had hij die verslagen en het koninkrijk van Assyrië uitgebreid. De goden waren hem gunstig gezind. Hij had dan ook elk van de hem bekende goden grote aantallen offers gebracht, zoals gebruikelijk. Bij elk gebied dat hij had veroverd, had hij niet alleen de mensen maar ook hun goden ingelijfd. Zo konden de overwonnenen verder leven zoals ze gewend waren, maar dan ondergeschikt aan hem en de goden van Assyrië. Die waren immers sterker…

'Heer Asjurdan!', riep Sjamsji-ilu. 'We hebben de Arameeërs omsingeld! Het zal niet lang duren voor ze zich overgeven.'

Asjurdan knikte naar zijn veldheer om duidelijk te maken dat hij het begrepen had en richtte zijn blik toen weer op het strijdtoneel voor zich. Vanaf zijn lievelingspaard keek hij toe hoe zijn mannen de Arameeërs met hun zwaarden en speren aanvielen en doodden. Soms zag hij iemand op de grond liggen en om genade smeken, maar zijn mannen toonden geen enkel medelijden. Dat zou hen ook duur komen te staan, dacht Asjurdan. Er werden geen gevangenen genomen. Dat zou hun reputatie van wrede en meedogenloze strijders schaden. Die reputatie ging aan hun komst vooraf en dat droeg allemaal bij aan de oorlogsvoering. Tegenstanders kozen vaak voor een snelle overgave om hun levens te sparen, met als gevolg dat ze onderdanig werden aan het grote Assyrische rijk. Die tactiek werkte goed. Op een enkele keer na dan.

De Arameeërs die zijn veldheer Sjamsji-ilu eerder had onderworpen waren in opstand gekomen en dat kon hij niet tolereren. Zij waren óf niet goed op de hoogte van het feit dat hij elke opstand